

GUIA DE BONES PRÀCTIQUES DEL COORDINADOR EN MATÈRIA DE SEGURETAT I SALUT.

1. TREBALLS INICIALS

1.1- Informar el promotor de les obligacions i responsabilitats de tots els agents que intervenen en el procés constructiu.

1.2- Negociar i formalitzar un contracte entre tècnic i promotor, visar els documents exigits pel col·legi professional. Redactar i visar el full d'encàrrec i la designació de coordinador de seguretat i salut.

1.3- Formalitzar el llibre d'incidències a través del col·legi professional o òrgan corresponent de l'administració (RD 1627/1997 art. 13.1).

1.4- Disposar i analitzar els documents i les dades següents:

- a) Projecte executiu complet.
- b) Estudi de seguretat i salut.
- c) Calendari d'execució de les obres.
- d) Dades dels interlocutors de les obres (promotor, projectista, direcció de l'obra).

1.5- Planificar la coordinació. Entre d'altres responsabilitats, el coordinador ha d'establir uns objectius i una relació de les tasques que s'han de dur a terme en la fase d'execució, ha d'organitzar i planificar les activitats, disposar dels documents de gestió adequats al treball encarregat i elaborar un calendari o un pla de treball.

2. APROVACIÓ DEL PLA DE SEGURETAT I SALUT

2.1- Visitar el centre de treball.

2.2- Comprovar que el pla de seguretat i salut (PSS) prevegi les indicacions establertes en l'estudi o estudi bàsic de seguretat i salut. Comprovar que el PSS elimini o controli els riscos de cada una de les empreses que duguin a terme els treballs. S'ha de tenir en compte que s'ha d'aprovar el PSS inicial, així com els diferents annexos que es presentin a causa de noves incorporacions d'empreses, incorporacions de treballadors autònoms o variacions del procés executiu o de projecte. Comprovar la previsió de recursos preventius a les fases d'obra en què sigui necessària la seva presència (RD 1627/1997 art. 9.C i art. 7).

2.3- Emetre l'acta d'aprovació del PSS, visada pel col·legi professional.

2.4- No es pot deixar començar una obra sense l'aprovació del PSS corresponent.

3. REUNIÓ PER A LA COORDINACIÓ DE LES INSTAL·LACIONS PROVISIONALS

3.1- Coordinar la instal·lació de la maquinària, els tallers, les sitges de morter, els serveis higiènics i d'altres (tancaments, quadres elèctrics provisionals d'obra, etc.). S'ha de fer una reunió inicial entre el coordinador, el contractista i el subcontractista responsable de temes elèctrics. Els temes per tractar són:

- a) Demanar el certificat de l'instal·lador autoritzat de la instal·lació elèctrica provisional d'obra de baixa tensió.
- b) Demanar el certificat o l'autorització per a la posada en servei de la grua torre, en el cas que n'hi hagi a l'obra.
- c) Comprovar que s'exposi l'avís previ (RD 1627/1997 art. 18).
- d) Recordar a les empreses contractistes i subcontractistes l'obligació de fer l'obertura del centre de treball abans de l'inici de l'obra (RD 1627/2007 art.19).
- e) Recordar l'obligació de les empreses subcontractistes de disposar del llibre de subcontractació (RD 1109/2007).
- f) Portar el llibre d'incidències a l'obra i donar les instruccions necessàries per a la seva custòdia i utilització (RD 1627/2007 art. 13.2).
- g) Establir un procediment perquè només puguin accedir a l'obra les persones autoritzades - tancaments i controls d'accessos- (RD 1627/1997 art. 9.f).
- h) Com que el llibre d'incidències és a l'obra, s'ha d'escriure tot el que s'hagi parlat a les diferents reunions de seguretat, i s'ha d'incidir en els aspectes més rellevants fins al moment i referenciar els documents que s'han formalitzat (RD 1627/1997 art 13.1).

4. COORDINACIÓ DELS PRINCIPIS GENERALS DE LA PREVENCIÓ

4.1-Admissió d'empreses.

- a) El promotor ha de facilitar la relació i les dades de les empreses i els treballadors autònoms contractats.
- b) Els contractistes i subcontractistes han de complir la Llei 32/2006, reguladora de la subcontractació al sector de la construcció (Llei 32/2006).
- c) Cada contractista i subcontractista ha de lliurar al coordinador:
 - 1- El pla de seguretat i salut, només els contractistes. Acta d'adhesió al pla, els subcontractistes.
 - 2- El llibre de subcontractació, només els contractistes.
 - 3- Document d'obertura del centre de treball.
 - 4- L'acreditació de formació i informació, en matèria de seguretat i salut dels treballadors (Llei 31/1995 art. 18-19).
 - 5- La designació del recurs preventiu (Llei 54/2003, Llei 31/1995 art. 32.bis).
 - 6- La documentació exigible per a la maquinària.
 - 7- La planificació dels treballs en obra.
 - 8- La designació d'operadors de grua torre i aparells elevadors (RD 836/2003).
 - 9- L'acta de recepció dels equips individuals per part dels treballadors.
 - 10- La designació de manipuladors de vehicles, maquinària o eines especials.
- d) Cada treballador autònom ha de lliurar el coordinador:
 - 1- L'acta d'adhesió al pla de seguretat del contractista.
 - 2- L'acta d'obligacions del treballador autònom (RD 1627/1997 art.12).
 - 3- Acreditació de l'aptitud i informació rebuda.

4.2-Reunió de coordinació d'execució i firma del conveni de prevenció i coordinació.

- a) Fer una reunió de coordinació inicial, prèvia a l'inici de l'obra, amb el promotor, la direcció facultativa, els contractistes i els treballadors autònoms ja contractats, per decidir i acordar l'organització de la seguretat a l'obra (RD 171/2004 art. 7-8).
- b) Informar sobre les funcions i responsabilitats, i analitzar els principis generals de la prevenció que s'hauran d'aplicar.
- c) Tots els implicats han de firmar el conveni de prevenció i coordinació.

4.3-Reunió de coordinació amb noves empreses o treballadors.

- a) Fer reunions amb les noves empreses que s'incorporin a l'obra per informar-los sobre les mesures establertes en la reunió inicial amb les altres empreses.

4.4-Anàlisi de les solucions tècniques i organitzatives.

- a) Analitzar si les mesures establertes garanteixen l'aplicació dels principis generals de la prevenció entre les diferents empreses i treballadors autònoms (RD 1627/1997 art. 9.a).
- b) Convocar reunions amb les empreses per millorar situacions deficientes.

4.5-Anàlisi de la durada dels treballs i fases d'obra.

- a) Realitzar l'anàlisi juntament amb el responsable del contractista per identificar els moments de major risc i les interaccions entre les diferents empreses (RD 1627/1997 art. 9.a.2n).

5.COORDINACIÓ DE LES ACTIVITATS EN OBRA

5.1-Anàlisi de la planificació dels treballs.

Planificar les fases de l'obra per identificar les interaccions entre diferents empreses per organitzar la circulació per l'obra, les provisions, la manipulació dels materials, el reciclatge i l'eliminació de residus i l'accés als llocs de treball (RD 171/2004 disposició addicional 1a.c i RD 1627/1997 art. 9 b), art. 10 a) b) c)).

5.2-Actuacions en cas d'accident.

- a) Organitzar amb les empreses un protocol per als primers auxilis o per a l'evacuació de possibles accidentats. És obligatori que hi hagi farmaciola i una llista dels telèfons d'emergència a l'obra (RD 171/2004 art. 8).
- b) Les empreses tenen l'obligació de notificar els accidents a la Inspecció de Treball i al coordinador de seguretat.
- c) El coordinador de seguretat i salut ha de comunicar l'accident a la Inspecció de Treball mitjançant el llibre d'incidències, quan aquest accident s'hagi produït per falta de mesures de seguretat.

5.3- Alarma i evacuació.

- a) Coordinar les diferents empreses perquè elaborin un pla d'emergència per a les situacions d'alarma i/o evacuació (RD171/2004 art. 8).

5.4-Determinació d'interlocutors.

- a) Demanar que les empreses designin un responsable de seguretat per fer d'interlocutor amb el coordinador de seguretat.

5.5-Coordinació del pla de seguretat i salut.

- a) Si en una obra intervé més d'un contractista, el coordinador de seguretat i salut ha d'analitzar i estudiar en conjunt cadascun dels plans presentats pels contractistes.

5.6-Participació en les visites d'obra.

a) Participar en algunes reunions i visites d'obra, juntament amb la direcció facultativa, per conèixer el desenvolupament de l'obra i per poder participar en els possibles canvis que puguin sorgir durant la seva execució.

5.7-Visites d'obra de seguretat.

- a) Fer visites d'obra de seguretat per controlar la correcta aplicació del pla de seguretat i salut. Es redactaran instruccions i/o advertiments, i si cal s'annotarà al llibre d'incidències i caldrà la signatura del responsable de seguretat de l'obra.

5.8-Reunions de coordinació.

- a) Fer reunions de coordinació de seguretat amb tots els implicats en l'execució de l'obra, per controlar, organitzar, informar i proposar diferents aspectes relacionats amb la prevenció i la seguretat de l'obra.

5.9-Control dels mètodes aplicats.

- a) Mitjançant les reunions de coordinació, el coordinador donarà instruccions de funcionament al responsable de seguretat i al recurs preventiu perquè vigilin la correcta aplicació dels mètodes de treball (RD 1627/1996 art. 9 i Llei 31/1995 art. 32 bis).

6. CONTROL D'ACCESSOS A L'OBRA

6.1-S'ha d'establir un sistema de control perquè només les persones autoritzades accedeixin a l'obra (RD 1627/1996 art. 9.f). Es recomana fer-ho de la manera següent:

- a) Redacció, per part del contractista o els contractistes, d'un document on s'especifiqui la relació de noms, cognoms i DNI de les persones autoritzades.
- b) Designació, per part del contractista, d'un o diversos responsables del control d'accessos a l'obra.
- c) Preparació, juntament amb els contractistes, d'instruccions per al control d'accessos, que cal fer constar al llibre d'incidències.

7. LLIBRE D'INCIDÈNCIES. NORMATIVA

7.1- És necessari:

- a) Que el llibre d'incidències sempre estigui a l'obra.
- b) Informar els contractistes de les persones que tenen accés al llibre d'incidències i designar un responsable de la seva custòdia. Es pot redactar una acta de custòdia del llibre.
- c) Reflectir les actuacions de coordinació per al seguiment i control del pla de seguretat i salut, l'autorització dels treballs de l'obra i les reunions realitzades (RD 1627/1997 art. 14.1 i 13.1).
- d) Tenir en compte que al llibre d'incidències s'ha d'escriure tant allò positiu com allò negatiu.
- e) Fer-hi constar les instruccions o advertiments en matèria de seguretat i salut.
- f) Enviar una còpia a la Inspecció de Treball, en el termini de 24 hores després de l'anotació realitzada, quan es produeixi un dels casos següents:
 - Ordre de paralització parcial o total de l'obra si s'observen circumstàncies de risc greu i imminent per a la seguretat i salut dels treballadors (RD 1627/1996 art. 14).
 - Accident laboral per infracció de les mesures de seguretat.
- g) Notificar al contractista i als representants dels treballadors que s'ha produït una anotació al llibre d'incidències.

7.2-Registres de la coordinació.

Cal conservar les anotacions fetes al llibre d'incidències, així com tota la documentació generada durant l'obra, relacionada amb la coordinació de seguretat i salut.

8. PARALITZACIÓ DE L'OBRA

8.1-Paralitzar totalment o parcialment l'obra en el cas de risc greu o imminent per a la seguretat dels treballadors (RD 1627/1996 art. 1.4.1).

8.2-Notificar la paralització al contractista o els contractistes afectats, i fer-ho constar al llibre d'incidències.

8.3-Comunicar l'ordre de paralització a la Inspecció de Treball, al promotor, a la direcció facultativa i a les empresa afectades per la paralització.

9. EN CAS D'ACCIDENT

9.1-Informar i col·laborar amb la Inspecció de Treball si aquesta ho demana.

9.2-Investigat els fets ocorreguts i recopilar detalladament les diferents seqüències de l'accident i altres detalls per intentar conèixer-ne les causes. Redactar l'informe d'investigació de l'accident.

9.3-Revisar les mesures de seguretat.

10. FINAL DE LA COORDINACIÓ

10.1 S'ha d'emetre un certificat final de la coordinació.

10.2 En el cas que la coordinació no sigui possible, s'ha de renunciar a la designació de coordinador de seguretat quan els diferents agents implicats en el procés constructiu no hi col·laborin, no s'impliquin en la correcta realització de les tasques de prevenció que els correspongui.